

HØYRE

Postboks 1536 Vika
0117 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

18/00957-11/EOL

24.06.2019

Irettesettelse for behandling av personopplysninger i strid med personvernforordningen – Høyre – behandling av personopplysninger i valgkamp

Vi viser til avviksmeldingene dere sendte 8. juni 2018, vårt krav om redegjørelse av 13. juni 2018, deres svar av 11. juli 2018, vårt krav om ytterligere informasjon av 19. september 2018 og deres svar på dette av 29. oktober 2018.

1. Lovvalg

Sommeren 2018 trådte personvernforordningen i kraft i Norge, og erstattet dermed personopplysningsloven av 2000. Bruddet på personopplysningssikkerheten som var opprinnelsen for denne saken skjedde i 2013 – altså flere år før personvernforordningen trådte i kraft. For saker som har sin opprinnelse før personvernforordningen trådte i kraft må Datatilsynet ta stilling til om den tidligere personopplysningsloven av 2000 eller den nye loven fra 2018 skal anvendes.

Det følger av ny personopplysningslov § 33 at reglene om behandling av personopplysninger som gjaldt på handlingstidspunktet, skal legges til grunn når det treffes vedtak om overtredelsesgebyr. Lovgivningen på tidspunktet for avgjørelsen skal likevel anvendes når dette fører til et gunstigere resultat for den ansvarlige.

Ut fra opplysningene i saken mener Datatilsynet at Høyre har behandlet personopplysninger i strid med personopplysningsloven § 11, jf. § 8 og 9, og at dette har gitt grunnlag for en vurdering av ileggelse av overtredelsesgebyr, jf. personopplysningsloven (2000) § 46. Personopplysningsloven av 2018 slår imidlertid fast at adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldres fem år etter at overtredelsen er opphørt, jf. personopplysningsloven § 28.

Som nevnt skjedde bruddet på personopplysningssikkerheten, som er grunnlag for denne saken, høsten 2013, og vi har lagt til grunn at hendelsen opphørte straks etter at den inntraff, det vil si høsten 2013, altså over 5 år tilbake i tid. Forholdet er dermed foreldet med hensyn til adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr.

Forarbeidene til personopplysningsloven¹ drøfter spørsmålet om lovvalg, og her står det:

«Det vil være en rekke saker som verserer for tilsynsmyndigheten og Personvernemnda på ikraftsettingstidspunktet for den nye personopplysningsloven. Forordningen inneholder ingen overgangsbestemmelser som regulerer behandlingen av slike saker. Utgangspunktet vil være at vedtak hos Datatilsynet og Personvernemnda vil måtte fattes på grunnlag av de til enhver tid gjeldende materielle regler.»

Vi legger til grunn uttalelsene i forarbeidene, og behandler saken etter personopplysningsloven 2018.

2. Irettesettelse

Datatilsynet utsteder følgende irettesettelse:

1. I «100-dagers-kampanjen» behandlet partiet Høyre personopplysninger for å målrette politiske budskap til enkeltpersoner basert på et rettslig grunnlag som tilsvarer personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav f. Da behandlingen av personopplysninger ble gjort uten å foreta en konkret interesseavveining av hvordan personopplysningsvernet til de registrerte var ivaretatt, og uten å iverksette tiltak for å minimere konsekvenser for personopplysningsvernet, var det en behandling av personopplysninger i strid med personvernforordningen artikkel 6.
2. Høyres behandling av personopplysninger ved bruk av applikasjonen «Dugnad» i 100-timers-kampanjen innebar et brudd på pliktene til å informere de registrerte i tråd med personvernforordningen artikkel 14.

Vår hjemmel for å utstede irettesettelse er personvernforordningen artikkel 58 nr. 2 bokstav b.

3. Nærmere om sakens faktiske forhold

Sommeren 2018 sendte partiet Høyre inn to avviksmeldinger (meldinger om brudd på personopplysningssikkerheten) til Datatilsynet som gjaldt to hendelser. Den første handlet om at Høyres lister over medlemmer med opplysninger om medlemmenes navn, e-postadresse og telefonnummer ble utlevert til Facebook, og den andre gjaldt medlemmenes vennelister, samt opplysninger om fødselsdato og hjemby. Disse opplysningene ble lastet opp til en tredjepart som følge av at medlemmene la til en «ramme» på profilbildet.

Formålet med utleveringen av personopplysningene til Facebook var å opprette et egendefinert publikum («custom audience»). Dette er ifølge Facebook en tjeneste som gjør det mulig å målrette budskap eller markedsføring til personer som ligner de følgerne virksomheten allerede har. Formålet med behandlingen av personopplysninger var å målrette

¹ Prop. 56 LS s. 196

budskap til andre enn de som allerede var medlemmer av Høyre. Dette understrekes av at det kom frem i den andre avviksmeldingen at medlemmenes vennelister ble utlevert sammen med flere detaljer om medlemmene selv.

Utfra redegjørelsene om de to første avvikene fremkom det et tredje avvik knyttet til utvikling og bruk av applikasjonen «Dugnad» benyttet i en valgkampkampanje i 2013 som Høyre kalte «100 timers kampanjen». Saksbehandling av de to første avvikene er avsluttet.

Denne oppfølgingen gjelder utelukkende behandling av personopplysninger i forbindelse med bruk av applikasjonen «Dugnad».

Høyre engasjerte analyseselskapet Bisnode for å produsere en statistisk modell hvor formålet var å rangere landets grunnkretser utfra i hvilken grad kretsen kunne klassifiseres som en typisk «Høyre-krets». Variablene som ble benyttet for å produsere den statistiske modellen var:

- offentlig tilgjengelige datasett som beskriver populasjonen (SSB publikasjoner m.m)
- historiske valgresultater pr. valgkrets eller kommune
- markedsundersøkelser

Ingen av disse datasettene inneholdt opplysninger som alene kunne knyttes til enkeltpersoner. Denne delen av leveransen fra Bisnode besto av grunnkretsnummer og en score på kretsen fra 1-5.

Neste steg var å gjøre et uttrekk av personopplysninger fra Facebook, og koble disse opplysningene med modellen beskrevet over. Formålet var at koblingen skulle generere et utvalg personer som statistisk sett skulle ha en høyere tilbøyelighet til å stemme Høyre.

Kriteriene for utvelgelse og sammenkobling var:

- adresse/grunnkrets
- alder
- kjønn

Bisnode utviklet et API der appen «Dugnad» kunne sende inn vennelisten til bruker av appen. Bruker av appen i denne saken var medlemmer av Høyre med Facebook-profil.

Opplysningene om Høyremedlemmets venner på Facebook som ble brukt var:

- navn
- adresse
- fødselsdato
- Facebook ID

Disse opplysningene ble knyttet sammen med den statistiske modellen, som returnerte 25 venner i prioritert rekkefølge utfra en antagelse om hvor sannsynlig det var at personene ville stemme Høyre.

Høyre har behandlet opplysninger om to grupper personer i denne saken. Den ene gruppen er personer som er medlemmer av Høyre og som har Facebook-profil med knytning til Høyres

Facebook-side, og den andre gruppen er personer som er oppført i vennelisten til førstnevnte gruppe på Facebook.

Når det gjelder kommunikasjon og informasjon om kampanjen har Høyre kun forholdt seg til den første gruppen, det vil si egne medlemmer.

4. Rettslig vurdering

4.1 Innledning

For at personopplysningsloven og personvernforordningen skal komme til anvendelse i denne saken, er det avgjørende at det som har skjedd innebærer «behandling av personopplysninger», jf. personopplysningsloven § 2, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 og artikkel 4 nr. 2. Det er utvilsomt tilfellet, se vår gjengivelse av sakens hendelsesforløp over. Den juridiske eller fysiske personen som behandler personopplysningene, vil som regel være behandlingsansvarlig eller databehandler, se definisjonene i personvernforordningen artikkel 4 nr. 7 og 8.

All behandling av personopplysninger må gjøres i tråd med prinsippene i personvernforordningen artikkel 5. De øvrige bestemmelsene i forordningen som gjelder henholdsvis behandlingsansvarliges plikter og de registrertes rettigheter, må forstås i lys av disse prinsippene. I denne saken er det særlig artikkel 5 nr. 1 bokstav a, som sier at personopplysninger skal behandles på en lovlige, rettferdig og åpen måte, som drøftes.

Når det gjelder prinsippet om at av personopplysninger skal behandles på en lovlige måte, så blir dette spesifisert ved at all behandling av personopplysninger skal gjøres på bakgrunn av et rettslig grunnlag, jf. personopplysningsloven § 1, jf. personvernforordningen artikkel 6.

Når det gjelder prinsippet om at personopplysninger skal behandles på en rettferdig og åpen måte, så kommer dette blant annet til uttrykk i de rettighetene som de registrerte er gitt i medhold av personvernforordningen artikkel 12—22. I denne saken er det særlig bestemmelsene om retten til informasjon i artiklene 12-14 som er aktualisert.

4.2 Saklig virkeområde

Høyre har selv konkludert med at bruk av applikasjonen Dugnad/100-timers-kampanjen er en behandling av personopplysninger, jf. personopplysningsloven § 2, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 og nr. 2. Dette gjelder både opplysninger om egne medlemmer og de personer som inngikk i medlemmenes kontaktliste på Facebook.

Høyre anser seg selv som behandlingsansvarlig for behandlingen av personopplysninger som har skjedd i denne saken. Dette understrekes av at det var Høyre som sendte inn melding om brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet, noe som er den behandlingsansvarliges ansvar, jf. personvernforordningen artikkel 33

Datatilsynet legger til grunn at personopplysningsloven og personvernforordningen kommer til anvendelse, og at Høyre er å anse som behandlingsansvarlig for den behandlingen av personopplysninger som er aktualisert i saken.

4.3 Rettslig grunnlag

Høyre legger til grunn at det rettslige grunnlaget for behandling av personopplysninger om egne medlemmer er samtykke, jf. personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav a. Datatilsynet finner ikke grunn til å problematisere denne konklusjonen.

Høyre legger videre til grunn at behandling av opplysninger om de personer som inngikk i medlemmenes venneliste på Facebook ble gjort på bakgrunn av en interesseavveining i tråd med personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav f. Denne bestemmelsen sier at behandlingen er lovlig dersom den:

«(...) er nødvendig for formål knyttet til de berettigede interessene som forfølges av den behandlingsansvarlige eller en tredjepart, med mindre den registrertes interesser eller grunnleggende rettigheter eller friheter går foran og krever vern av personopplysninger (...)»

Spørsmålet er om dette er en bestemmelse som kan utgjøre rettslig grunnlag for den behandlingen av personopplysninger som er beskrevet i saken.

Bestemmelsen bygger på personverndirektivets artikkel 7 bokstav f, og ordlyden i forordningsteksten ligger tett opp mot direktivteksten. Likheten i ordlyd tilsier at rettspraksis om tolkingen av direktivets artikkel 7 bokstav f fortsatt er relevant. Det samme gjelder Artikkel29-gruppens uttalelse 06/2014 om den behandlingsansvarliges legitime interesser som omhandlet i artikkel 7 i direktiv 95/46/EF.

Bestemmelsens ordlyd legger opp til en vurdering som består av fire trinn:

- (1) definere interessen som forfølges av den behandlingsansvarlige
- (2) vurdere om den definerte interessen er legitim/berettiget
- (3) vurdere om den aktuelle behandlingen av personopplysninger er nødvendig for å oppnå formålet
- (4) foreta en vurdering av hvordan henholdsvis den behandlingsansvarliges berettigede interesse og den registrertes interesser og rettigheter er søkt ivare tatt og balansert

For det første må altså interessen som forfølges av den behandlingsansvarlige være klart definert på forhånd, samt reell og saklig begrunnet i virksomheten. Dette er nødvendig for at det skal være mulig å foreta en eventuell balansering av denne interessen mot den registrertes interesser og grunnleggende rettigheter.

Denne interessen må for det andre være berettiget. Høyre er et politisk parti som har som formål å fremme sine politiske verdier til så mange som mulig. Formålet som er fremsatt, om å forsøke å målrette en oppfordring til å stemme Høyre til personer som man har grunn til å

anta er mer tilbøyelige til å gjøre nettopp dette, må dermed sies å være både lovlig, klart definert og saklig begrunnet i virksomheten.

Vi finner støtte for dette i Artikkel 29-gruppens uttalelse 06/2014 om legitime interesser hvor politiske kampanjer er nevnt spesifikt som en kontekst hvor det å behandle personopplysninger basert på en interesseavveining kan være aktuelt².

For det tredje må den aktuelle behandlingen av personopplysninger være nødvendig for å oppnå det formål som er knyttet til denne berettigede interessen. En naturlig språklig forståelse av «nødvendig» tilsier at det ikke er et krav om at den gitte behandlingen er absolutt nødvendig, eller at det ikke finnes andre alternativer. På den annen side må det kunne begrunnes hvorfor den måten virksomheten har valgt å behandle personopplysninger på er en effektiv måte å oppnå formålet på.

I forvaltningspraksis og veiledning fra Artikkel 29-gruppen blir det i vurderingen av om nødvendighetskriteriet er oppfylt lagt vekt på om andre, mindre inngripende metoder er tilgjengelig for å oppnå samme formål, og hvorvidt virksomheten har vurdert slike alternativer.

Dette betyr at Høyre, før det ble besluttet å innhente personopplysninger via medlemmene sine på den måten som det ble gjort, skulle ha vurdert om det var alternative måter å oppnå formålet på. Høyre skulle også ha vurdert hvorvidt den metoden de planla, var den metoden som ivaretok de registrertes rettigheter og friheter etter personvernforordningen best.

Ut fra Høyres svar kan vi ikke se at disse vurderingene ble gjort.

Forutsatt at Høyre hadde kommet til at det forelå en berettiget interesse og at måten de søkte å oppnå formålet på var nødvendig, så skulle det i tillegg vært gjort en konkret interesseavveining for å avgjøre om den enkeltes personvern veier tyngre enn organisasjonens berettigede interesse.

Partiet Høyre har åpenbart en legitim interesse i å nå nye velgere. Spørsmålet er om Høyres måte å rekruttere velgere på gjennom kampanjen Dugnad/100-dagers kampanjen respekterte de registrertes personopplysningsvern i god nok grad.

I en vurdering av konsekvenser for personopplysningsvernet legger Artikkel 29-gruppen vekt på følgende momenter³:

- Personopplysningenes art
- Måten personopplysningene blir behandlet
- Den registrertes rimelige forventninger
- Om det er en relasjon mellom behandlingsansvarlig og den registrerte

² Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interest of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, s.

³ S. 36-40

Når det gjelder personopplysningenes art så har dette betydning i den grad man kan si noe om hvorvidt de opplysningene som er gjenstand for behandling er en type opplysninger som enkeltpersoner har en forventning om å ha kontroll på.

I denne saken kan man si at det på den ene siden kan synes som opplysningene som ble behandlet var av triviell karakter (navn, adresse, kjønn og alder) og de ble dessuten generert utfra statistikk og åpne kilder. Dette vil alene tale mot at dette er opplysninger som de registrerte har en høy grad av forventning om å ha kontroll over.

På den annen side er resultatet av behandlingen en antagelse av hvilken politisk preferanse en person har. Når en slik antagelse knyttes til en enkeltperson er det en personopplysning, og det kan også utgjøre en særskilt kategori av personopplysninger, jf personvernforordningen artikkel 9. En behandling av personopplysninger som søker å forutsi en persons preferanser, interesser og atferd kan dessuten være å anse som profilering i personvernforordningens forstand, jf. personvernforordningen artikkel 4 nr. 4. Dette taler for at det er opplysninger som man på generelt grunnlag kan si at de fleste ønsker å ha kontroll over. Det at vi har hemmelige valg i Norge er uttrykk for det samme.

Når det gjelder måten personopplysningene ble behandlet på, så kan dette ha betydning i den grad opplysningene for eksempel er behandlet på en måte som utgjør en form for risiko eller at de behandles på en ny og eksperimentell måte.

Det er ikke noe i Høyres redegjørelse som gir grunnlag for å si at opplysningene som ble behandlet ble eksponert for noen særskilt risiko. Det ble blant annet gjort et arbeid for å forsøke å gjøre opplysningene lite identifiserende, det ble satt restriksjoner på hvem som hadde tilgang til opplysningene og det ble besluttet rask sletting. Vi har på denne bakgrunn valgt å ikke problematisere informasjonssikkerheten ytterligere. På den annen side er det på det rene at applikasjonen Dugnad/100-timers-kampanje var en ny måte å forsøke å nå nye velgere. Dette var dermed en ny og uventet måte å behandle personopplysninger på. Dette henger også sammen med neste vurderingstema som er den registrertes rimelige forventninger. En ny og uventet måte å behandle personopplysninger på er sjelden i tråd med det den registrerte har av rimelige forventninger. Når det heller ikke er en relasjon mellom den behandlingsansvarlige (Høyre) og den registrerte (personer på medlemmers kontaktliste), så svekker dette ytterligere et eventuelt argument om at dette var en behandling som måtte være innenfor det den registrerte kunne forvente.

Vi kan på denne bakgrunn konstatere at den måten personopplysningene var planlagt behandlet på hadde konsekvenser for personopplysningsvernet. Spørsmålet er så om Høyre iverksatte tiltak for å minimere konsekvenser for personopplysningsvernet og hvilke tiltak dette i så fall var.

Eksempler på tiltak for å minimere konsekvenser for personopplysningsvernet kan være informasjon til de registrerte om at personopplysninger om dem er behandlet for det formål å rekruttere velgere, informasjon om at det er foretatt en antagelse av politisk overbevisning og hvilke kilder denne antagelsen er basert på, gi informasjon om at det er mulig å reservere seg mot behandlingen, samt gjøre det enkelt å faktisk reservere seg.

I Høyre sin redegjørelse fremkommer det ingen slike tiltak for å minimere konsekvenser for personopplysningsvernet til de personer som inngikk i medlemmenes kontaktliste. Tvert imot sier Høyre at det er partiets vurdering at

«når man får en anbefaling fra en Facebook-venn, så er dette innenfor definisjonen av «at de registrertes interesser er søkt ivaretatt». Motsatt må man akseptere hver enkelt form for kommunikasjon fra sine Facebookvenner før man faktisk får se hva kommunikasjonen inneholder.»

Dette utsagnet tyder på at Høyre har misforstått hva det vil si å ivareta de registrertes interesser i henhold til personvernregelverket. At man blir kontaktet av en person som man har en relasjon til i et sosialt medium bør selvsagt være innenfor det en kan forvente. Å si at det er det som er tilfelle i denne saken er imidlertid en forenkling. Kontakten ble initiert av Høyre som rådet over formål og hjelpemidler. At Høyre innhentet samtykke fra sine medlemmer på Facebook er irrelevant i denne sammenheng, fordi disse personene ikke kan samtykke til behandling av andres personopplysninger.

I den grad den beskrevne behandlingen av personopplysninger er å anse som «profilering» i henhold til personvernforordningen, så har den registrerte dessuten en rett til å kunne reservere seg, jf. personvernforordningen artikkel 21 nr. 1.

I Høyre sin redegjørelse fremkommer det ingen slike tiltak for å minimere konsekvenser for personopplysningsvernet til de personer som inngikk i medlemmenes kontaktliste.

Balansetesten skal normalt bestå i at man gjør en konkret vurdering av den behandlingsansvarliges interesser mot hvordan den beskrevne behandlingen av personopplysninger søker å respektere de registrertes personopplysningsvern. Når Høyre kun forholder seg til sine medlemmer og ikke de personer som inngikk i medlemmenes kontaktliste, så er det vanskelig å si at Høyre har gjort en slik konkret interessevurdering som er påkrevet. Dette understrekes av at det heller ikke er gjort forsøk på å gjennomføre tiltak som kunne ha ivaretatt disse personenes personopplysningsvern. Dersom Høyre hadde informert de registrerte og gitt dem en reell mulighet til å reservere seg mot behandlingen, så hadde det vært mulig å komme i mål med en interesseavveining etter personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav f.

Samlet er det Datatilsynets vurdering at den beskrevne behandlingen av personopplysninger hadde konsekvenser for personopplysningsvernet i den forstand at dette var en behandling av en type personopplysninger som de registrerte på generelt grunnlag vil ha en forventning om å ha kontroll over, og at måten de ble behandlet på var utenfor de registrertes rimelige forventninger. Det ble heller ikke iverksatt tiltak for å gjøre behandlingen forutsigbar og valgfri for de registrerte. Vår vurdering er dermed at Partiet Høyre sin måte å rekruttere velgere på gjennom kampanjen Dugnad/100-dagers kampanjen har innebåret en behandling av personopplysninger om medlemmenes kontakter på Facebook uten rettslig grunnlag.

4.4 Sensitive personopplysninger

Blant personopplysningene som ble behandlet var en antagelse om at enkeltpersoner hadde en høyere sannsynlighet for å stemme Høyre. En opplysning om *politisk oppfatning* er definert som en særlig kategori personopplysning, jf. personvernforordningen artikkel 9 nr. 1.

Det er på det rene at Høyre har behandlet særskilte kategorier av personopplysninger i den forbindelse. Dette følger av at opplysninger som kan knyttes til en eller flere personer ikke behøver å være sanne eller objektivt konstaterbare for å utgjøre «personopplysninger» i lovens og forordningens forstand. Antakelser om en person regnes som personopplysninger, og dermed må antagelser om en persons politiske oppfatning regnes som en spesiell kategori av personopplysninger, jf. artikkel 9 nr. 1.⁴

Dette betyr at Høyre skulle vurdert om noen av unntakene i personvernforordningen artikkel 9 nr. 2 kom til anvendelse, og om det eventuelt forelå et supplerende rettslig grunnlag, da partiet analyserte personopplysninger fra medlemmenes venneliste på Facebook, og sorterte og skåret disse personene på bakgrunn av antagelser om deres politiske oppfatning.

4.5 Formålsbestemthet

Når den behandlingsansvarlige planlegger en behandling av personopplysninger, skal det foreligge et *spesifikt, uttrykkelig angitt og berettiget formål* med innsamlingen av personopplysningene. Dette kommer til uttrykk i de grunnleggende prinsippene for behandling av personopplysninger i personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav b. Et uttrykkelig angitt formål er dessuten en forutsetning for å kunne oppfylle de rettighetene som de registrerte er gitt i medhold av personvernforordningen artikkel 13-15 om innsyn og informasjon, samt artikkel 21 om profilering.

Det fremgår av Høyres redegjørelse at formålet med behandlingen av personopplysninger var å sortere ut et utvalg personer som man antok hadde en høyere tilbøyelighet til å stemme Høyre, samt å målrette budskap til disse via deres venner, i et forsøk på å rekruttere disse som velgere.

Høyre har således et stykke på vei oppfylt sin forpliktelse til å angi et uttrykkelig formål med behandlingen av personopplysninger. En av de viktigste begrunnelsene for et krav om å spesifisere et formål med en gitt behandling av personopplysninger er imidlertid å skape åpenhet om den planlagte behandlingen, og dermed gi den registrerte mulighet til å ivareta sine rettigheter.

Det er Datatilsynets vurdering at Høyre har ikke kommunisert formålet med behandlingen til andre enn sine egne medlemmer. Formålet er følgelig ikke presist definert på en måte som gjorde de registrerte i stand til å bruke sine rettigheter, herunder retten til innsyn og

⁴ Se bl.a. Datatilsynets rapport «På parti med teknologien» (2019) side 12 flg3., Skullerud et.al. «Personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) Kommentartutgave» (Universitetsforlaget, Oslo, 2019) side 151, Jarbekk (red.) «Personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) med kommentarer» (Gyldendal, Oslo, 2019) side 115, og Artikkel 29-gruppens «Opinion 4/2007 on the concept of personal data» (WP 136) side 6.

informasjon i personvernforordningen artikkel 13-15 og 21. Dette er i strid med prinsippet om formålsbestemthet i personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav b.

4.6 Krav til åpenhet om behandling av personopplysninger

Åpenhet om behandling av personopplysninger er grunnleggende for at de registrerte skal kunne utøve sine rettigheter etter personvernregelverket, og ha innflytelse over hva deres personopplysninger blir brukt til. I forbindelse med politiske vervekampanjer via sosiale medier, og særlig i forbindelse med politiske valg, er åpenhet om den behandlingen av personopplysninger som planlegges et krav.

Mangel på åpenhet omkring påvirkning i politiske valg er en av de største bekymringene innenfor personopplysningsvernet i dag – åpne data kan samles inn og analyseres uten at de registrerte er klar over det, og i neste instans brukes for å manipulere enkeltpersoner i den ene eller den andre politiske retningen. I siste instans kan dette få store konsekvenser for selve demokratiet.

Det er bare når de registrerte blir informert at de har mulighet til å utøve sine rettigheter, og det er derfor grunnleggende at den behandlingsansvarlige sørger for tilstrekkelig og reell åpenhet overfor de registrerte når den behandlingsansvarlige samler inn personopplysninger om dem.

Personopplysningene ble i denne saken innhentet fra andre enn den registrerte selv, og Høyre hadde da en plikt til å informere i henhold til personvernforordningen artikkel 14.

Denne bestemmelsen gir en plikt til å informere om blant annet identitet og kontaktopplysninger til den behandlingsansvarlige (Høyre), om formålet med behandlingen og det rettslige grunnlaget, de berørte kategorier av opplysninger som behandles (antagelse om politisk oppfatning), eventuelle mottakere, lagringstid, de berettigede interessene som forfølges, fra hvilke kilder opplysningene kommer, etc.

Høyre har ikke gitt informasjon til de registrerte i tråd med personvernforordningen artikkel 14 i forbindelse med 100-timers-kampanjen.

Av personopplysningsloven § 16 fremgår en rekke unntak fra hovedregelen om at de registrerte skal informeres. I denne saken kan vi ikke se at noen av unntakene er relevante.

Det er Datatilsynets vurdering at Høyres behandling av personopplysninger ved bruk av applikasjonen «Dugnad» i 100-timers-kampanjen innebar et brudd på pliktene til å informere de registrerte i tråd med personvernforordningen artikkel 14.

5. Konklusjon

Datatilsynet har kommet til at Høyre i denne saken har brutt følgende bestemmelser i personvernforordningen:

- Personvernforordningen artikkel 6

Behandlingen av personopplysninger ble gjennomført uten å foreta en konkret interesseavveining av hvordan personopplysningsvernet til de registrerte var ivaretatt, og uten å iverksette tiltak for å minimere konsekvenser for personopplysningsvernet, og dette er en behandling av personopplysninger i strid med personvernforordningen artikkel 6.

- Personvernforordningen artikkel 14

Behandling av personopplysninger ved bruk av applikasjonen «Dugnad» i 100-timers-kampanjen ble gjort uten informasjon til de som ble forsøkt rektuttert, og dette er et brudd på pliktene til å informere de registrerte i tråd med personvernforordningen artikkel 14.

Klagemulighet og offentlighet

Irettesettelse er et vedtak som dere kan klage på. En eventuell klage må sendes til oss **innen tre uker** etter at dette brevet er mottatt (jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29). Dersom vi opprettholder vårt vedtak vil vi sende saken videre til Personvernemnda for klagebehandling.

Vi gjør oppmerksom på at alle dokumentene i saken i utgangspunktet er offentlige (jf. offentlighetsloven § 3.) Dersom dere mener det er grunnlag for å unnta hele eller deler av noen dokumenter fra offentlig innsyn ber vi dere om å begrunne dette.

Dersom dere har spørsmål kan dere kontakte Eirin Oda Lauvset på telefon 22 39 69 11.

Med vennlig hilsen

Jørgen Skorstad
avdelingsdirektør

Eirin Oda Lauvset
seniorrådgiver

